

Zintegrowany system przeciwdziałania przemocy domowej.

Współpraca prokuratora i sądu z instytucjami wsparcia dla ofiar przemocy

Zbąszyń, 8 luty 2024

dr Alfred Staszak – Instytut Nauk Prawnych Uniwersytetu Zielonogórskiego
prokurator Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze

Nasza misja – filozofia działania

Każda sprawa jest dla nas ważna
i każdą traktujemy indywidualnie !!!

Służyć społeczeństwu stojąc na straży praworządności i odpowiadając za ściganie przestępstw

Chronić obywateli przed naruszaniem prawa w różnych jego obszarach

Pomagać w przypadkach naruszenia prawa karnego, cywilnego i administracyjnego

Żądać ukarania przez Sąd wszystkich, którzy ten porządek prawny naruszają

Art. 207.

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny,

podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca

podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 15.

Dom rodzinny jako miejsce kaźni

- Dom rodzinny w literaturze i w naszej wyobraźni zawsze ma pozytywną konotację.
- Miłość, szczęście, dostatek, wzajemne zaufanie i życzliwość pomiędzy domownikami to przymiotniki trwale skojarzone z domem rodzinnym.
- Budowanie wyidealizowanego obrazu domu rodzinnego wspierane jest przez literaturę, sztukę, film czy współczesne środki masowego przekazu.
- Rzeczywistość nie ma nic wspólnego z literackim, wyidealizowanym przez wieki, współczesnym obrazem rodziny.
- Prawidłowe rozpoznanie problemu determinuje możliwości i zakres interwencji szeroko rozumianych instytucji pomocowych, które w imieniu państwa oraz dla dobra ogółu społeczeństwa są podejmowane.

STATYSTYKI

Prokuratura	2020	2021	2022	2023
PR Krosno Odrz.	112	130	82	113
PR Nowa Sól	158	143	133	131
PR Świebodzin	104	100	123	156
PR Wschowa	37	49	61	56
PR Zielona Góra	335	300	339	378
PR Żagań	156	135	101	134
PR Żary	149	152	160	162
Prokuratura Okręgowa	3	0	1	3
OGÓŁEM	1054	1009	1002	1133

STATYSTYKI– akty oskarżenia

Prokuratura	2020	2021	2022	2023
PR Krosno Odrz.	37	49	28	28
PR Nowa Sól	74	50	42	46
PR Świebodzin	41	25	44	52
PR Wschowa	14	18	28	22
PR Zielona Góra	69	58	48	52
PR Żagań	67	63	43	56
PR Żary	84	78	50	68
Prokuratura Okręgowa	1	1	0	1
OGÓŁEM	387/36,72%	342/33,89%	283/28,24%	326/28,77%

DIAGNOZA ZJAWISKA

I. Rodzaje przemocy:

- Przemoc psychiczna 46 %
- Przemoc fizyczna 38 %
- Przemoc seksualna 1%

DIAGNOZA ZJAWISKA

I. Ofiary:

- 65 % kobiety
 - 6 % mężczyzn
 - 29 % małoletnie (do 18 r. życia)
- w tym 5 – 10 % osoby powyżej 65 r. życia

II. Sprawcy:

- Mężczyźni 93 %
- Kobiety 7 %
- Osoby nieletnie 0,2 %

III. Kary

- 99 % wyroków na karę pozbawienia wolności, ale
- 88,5 % to kara w zawieszeniu

Typy rodzin dotkniętych przemocą

TYP

Priorytety

- A. przemoc obustronna (często będąca wynikiem wspólnego nadużywania alkoholu)
- B. przemoc jednokierunkowa, fizyczna i psychiczna stosowana wobec jednego z rodziców lub wobec dzieci
- C. przemoc wielokierunkowa, często nawet bez głębszej świadomości patologii zachowań

⇒ Chronić należy dzieci !!!

⇒ chronić należy wszystkie ofiary przemocy np. poprzez odseparowanie sprawcy od ofiar (nakaz opuszczenia lokalu, TA, zakaz zbliżania)

⇒ Cała rodzina wymagająca wsparcia i pogłębionej diagnozy (zobowiązanie sprawcy do uczestnictwa w programach terapeutycznych, programy terapeutyczne dla ofiar)

PRZEJAWY PRZEMOCY

- **Przemoc fizyczna**
- **Przemoc psychiczna**
- **Przemoc ekonomiczna**
- **Przemoc seksualna**

**ŻADNA Z FORM PRZEMOCY
NIE JEST
I NIE MOŻE BYĆ AKCEPTOWANA**

GDZIE LEŻY PROBLEM ?

Po stronie ofiary:

- w świadomości ofiar przemocy /wstyd/
- w /pozornym/ osamotnieniu z problemem
- w edukacji, a w szczególności
 - w braku wiedzy, gdzie szukać pomocy
 - i jak ona wygląda
- w braku zaufania do państwa

GDZIE LEŻY PROBLEM ?

**Po stronie instytucji związanych
z niesieniem pomocy:**

- w braku wiedzy o zakresie udzielanej pomocy ofiarom przez poszczególne zinstytucjonalizowane podmioty
- w braku wymiany informacji pomiędzy właściwymi instytucjami
- w głębokim przeświadczeniu, że niewiele możemy pomóc

Gdzie leży problem czyli –

Czy sprawca przemocy jest sam sobie winny?

- **Brak programów terapeutycznych dla sprawców**
- **Brak godziwych miejsc noclegowych, czy nawet dziennego pobytu**
- **Przekonanie społeczne i instytucjonalne, że osobie karanej nie należy pomagać, gdyż sama jest sobie winna**
- **Brak perspektyw życiowych**
- **Błędne określenie roli kuratora sądowego i pracownika pomocy społecznej jako nadzorcy, a nie „aniola stróża” i przewodnika – doradcy życiowego**

Zintegrowany program pomocy (wieloinstytucjonalny)

1. Nowe podejście do starych problemów
2. Otwartość na wielu płaszczyznach
 - Przekonanie, że możemy coś zmienić
 - Wrażliwość na krzywdę
 - Zero tolerancji dla jakiegokolwiek formy przemocy
3. Stosowanie dostępnych środków prawnych
4. Współdziałanie z innymi podmiotami niosącymi pomoc

PROKURATURA

= niesienie pomocy

- **w k a ż d y m przypadku naruszenia norm prawa karnego**
- **w sytuacjach kryzysowych**
- **o g r o m n e możliwości inicjowania działań cywilnoprawnych i administracyjnoprawnych**

**CO JESZCZE
MOŻEMY ZROBIĆ -**

**- ZINTEGROWANY SYSTEM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE**

PROCESOWE DZIAŁANIA POLICJI

- INTERWENCJA

Art. 244. § 1. Policja ma prawo zatrzymać osobę podejrzaną, jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniła ona przestępstwo /.../

§ 1a. **Policja ma prawo zatrzymać osobę podejrzaną**, jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniła ona przestępstwo z **użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej**, a zachodzi obawa, że ponownie popełni przestępstwo z **użyciem przemocy wobec tej osoby**, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa grozi.

§ 1b. **Policja zatrzymuje osobę podejrzaną**, jeśli przestępstwo, o którym mowa w § 1a, zostało popełnione przy użyciu broni palnej, noża lub innego niebezpiecznego przedmiotu, *a zachodzi obawa, że ponownie popełni ona przestępstwo z użyciem przemocy wobec osoby wspólnie zamieszkującej, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa grozi.*

PROCESOWE DZIAŁANIA PROKURATURY

Art. 275. § 1. Tytułem środka zapobiegawczego można oddać oskarżonego pod dozór Policji, a oskarżonego żołnierza - pod dozór przełożonego wojskowego.

§ 3. Jeżeli zachodzą przesłanki zastosowania tymczasowego aresztowania wobec oskarżonego o przestępstwo popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej na szkodę osoby najbliższej albo innej osoby zamieszkującej wspólnie ze sprawcą, **zamiast tymczasowego aresztowania można zastosować dozór, pod warunkiem że oskarżony w wyznaczonym terminie opuści lokal zajmowany wspólnie z pokrzywdzonym** oraz określi miejsce swojego pobytu.

§ 5. W wypadku niestosowania się przez oddanego pod dozór do wymagań określonych w postanowieniu organ dozorujący niezwłocznie zawiadamia o tym sąd lub prokuratora, który wydał postanowienie.

PROCESOWE DZIAŁANIA PROKURATURY

- Art. 275a. § 1. Tytułem środka zapobiegawczego można nakazać oskarżonemu o przestępstwo popełnione z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej opuszczenie lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że oskarżony ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa groził.**
- § 2. W postępowaniu przygotowawczym środek przewidziany w § 1 stosuje się na wniosek Policji albo z urzędu.
- § 3. Jeżeli wobec oskarżonego, zatrzymanego na podstawie art. 244 § 1a lub 1b, zachodzą podstawy do zastosowania środka zapobiegawczego przewidzianego w § 1, **Policja niezwłocznie, nie później niż przed upływem 24 godzin od chwili zatrzymania, występuje z wnioskiem do prokuratora o zastosowanie tego środka zapobiegawczego;** wniosek powinien być rozpoznany przed upływem 48 godzin od chwili zatrzymania oskarżonego.
- § 4. Środek przewidziany w § 1 stosuje się na okres nie dłuższy niż 3 miesiące. Jeżeli nie ustały przesłanki jego stosowania sąd pierwszej instancji właściwy do rozpoznania sprawy, na wniosek prokuratora, może przedłużyć jego stosowanie na dalsze okresy, nie dłuższe niż 3 miesiące.
- § 5. **Wydając postanowienie o nakazie opuszczenia przez oskarżonego lokalu mieszkalnego można, na wniosek oskarżonego, wskazać mu miejsce pobytu w placówkach zapewniających miejsca noclegowe.** Placówkami wskazanymi do umieszczenia oskarżonego nie mogą być placówki pobytu ofiar przemocy w rodzinie.

PROCESOWE DZIAŁANIA PROKURATURY

- **Możliwość umówienia się z prokuratorem celem złożenia zawiadomienia o przestępstwie**
- **W drastycznych przypadkach składanie wniosków do Sądu o zastosowanie tymczasowego aresztowania**
- **Orzekanie wobec sprawców zakazu zbliżania się do ofiary**
- **Tytulem środka zapobiegawczego stosowanie nakazu opuszczenia lokalu**

Procesowe działania w indywidualnych sprawach

- Indywidualne podejście do każdej sprawy
- Zobowiązanie policji do wyszukiwania dowodów w sprawach trudnych dowodowo – poszukiwanie obiektywnych, zewnętrznych dowodów
- Angażowanie /większe niż dotychczas/ Sądu Rodzinnego oraz właściwych instytucji pomocy społecznej
- Udział prokuratora w postępowaniu wykonawczym
- Prokuratorska kontrola sprawowanego nadzoru kuratorskiego

POZAPROCESOWE DZIAŁANIA PROKURATURY

- Sygnalizacja kierowana do Wydziałów Rodzinnych i Nieletnich, w każdym przypadku, gdy ofiarą przemocy jest dziecko lub gdy ofiara dorosła wymaga opieki
- Sygnalizacja kierowana do Ośrodków Pomocy Społecznej
- Inicjowanie i udział prokuratora w postępowaniach cywilnych i administracyjnych dot. ofiar przemocy w rodzinie

POTRZEBA WSPARCIA DLA OFIAR

- **Psychologiczne i terapeutyczne**
- **Pomoc materialna, w szczególności w zakresie zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych w pierwszym etapie po interwencji kryzysowej**
- **Aktywizacja zawodowa**
- **Pomoc w usamodzielnieniu**
- **W razie potrzeby pomoc medyczna**

POTRZEBA KOORDYNACJI

- **Powołanie wyspecjalizowanego organu reprezentującego prawa dziecka, prawa ofiar przestępstwa /– rola ta może być przypisana prokuraturze/**
- **Wzajemna wymiana informacji o możliwościach i zakresie udzielanej instytucjonalnie pomocy**
- **Ciągle podnoszenie świadomości prawnej ofiar i ich świadomości dotyczącej godności ludzkiej**

Moje produkty - Serwis logo x Kodeks postępowania karne... x niebieska tarcza - Yahoo Se... x Aktualności / Lubuska Nieb... x (9) Toyota Avensis T25 - Zmi... x + -

← → ↺ 🔍 tarcza.lubuskie.pl ☆ 📁 📄 📱 A ⋮

Gazeta Prawna - Par... Strona główna - Pro... Pekao24 - Bankowo... Prokuratura General... kryminalistyka, dakt... Słownik angielsko p... Stowarzyszenie Pro... >> 📁 Wszystkie zakładki

WERSJA WYSOKOKONTRASTOWA Szukaj

KTO I JAK POMAGA ZNAJDŹ POMOC NIEBIESKA KARTA O PRZEMOCY AKTUALNOŚCI

05.07.2023, dodał: Marta Kusz (Administrator users)

Przekazanie zaktualizowanych baz teleadresowych instytucji świadczących pomoc osobom i rodzinom doznającym przemocy domowej

Aktualna baza teleadresowa instytucji świadczących pomoc osobom i rodzinom doznającym przemocy domowej na terenie województwa lubuskiego:

Aktualności

05.07.2023, dodał: Marta Kusz (Adminstrator users)

Przekazanie zaktualizowanych baz teleadresowych instytucji świadczących pomoc osobom i rodzinom doznającym przemocy domowej

Aktualna baza teleadresowa instytucji świadczących pomoc osobom i rodzinom doznającym przemocy domowej na terenie województwa lubuskiego:

Znajdź Pomoc

POWIAT

https://tarcza.lubuskie.pl

Na tej stronie korzystamy z ciasteczek (cookies). Odwiedzając tę stronę zgadzasz się na przechowywanie ciasteczek na twoim urządzeniu.

Wyszukaj

POL 01:05 08.02.2024

🔊 🔌 🌤️

Czy tylko społeczny obowiązek zawiadamiania o przestępstwie ???

- **Art.304.§1.Każdy dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję. (...)**
- **§2.Instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw (...)**

Kryteria – zawiadamiać czy nie?

- Ustawa nie kataloguje przestępstw do których odnosi się instytucjonalny obowiązek zawiadamiania o przestępstwie ściganego z urzędu,
- Ustawa nie wskazuje żadnych kryteriów odnoszących się do sprawcy czynu zabronionego, do którego odnosi się obowiązek zawiadamiania
- Ustawa nakłada obowiązek „niezwłocznego zawiadamiania”
- Zawiadomienie jest „obowiązkiem” i nie jest zależne od stopnia uprawdopodobnienia /potwierdzenie zaistnienia czynu zabronionego i ustalenie jego sprawcy nie jest zadanie np. szkoły czy ośrodka pomocy społecznej/

Inne /wstępne/ ustalenia:

- Rodzina pod opieką Ośrodka Pomocy Społecznej
- Bezskuteczne wysiłki zmarłego ojca o umieszczenie synów w Domach Pomocy Społecznej
- Synowie nie zostali ubezwłasnowolnieni i nikt nie sygnalizował „problemu” prokuraturze
- Sąd oddalił wniosek o umieszczenie jednego z synów w DPS z uwagi brak aktualnego zaświadczenia lekarskiego

**PROKURATURA OKRĘGOWA
w Zielonej Górze**

W ramach swoich kompetencji prokurator

mógł złożyć wniosek o
ubezwłasnowolnienie
i go popierać
przed sądem okręgowym

Co może dać nam współpraca z innymi podmiotami

POTRZEBA WSPARCIA - DLA OFIAR

- **Programy psychologiczne i terapeutyczne /poradnie psychologiczne, szkoła, OPS/**
- **Pomoc materialna, w szczególności w zakresie zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych w pierwszym etapie po interwencji kryzysowej / OPS, stowarzyszenia pozarządowe/**
- **Aktywizacja zawodowa /Urzędy Pracy w ramach programów przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu/**
- **W razie potrzeby pomoc medyczna /tzw. obdukcja jest bezpłatna i generalnie nie jest potrzebna, do złożenia zawiadomienia o przestępstwie/**

POTRZEBA WSPARCIA - DLA SPRAWCÓW

- ✓ **Miejsca noclegowe**
- ✓ **Programy terapeutyczne**
- ✓ **Przymusowe leczenie**

NASZE KORZYŚCI

- ⇒ **Źródła informacji o dowodach**
- ⇒ **Skrócenie czasu trwania postępowań karnych**
- ⇒ **Poczucie satysfakcji**

Filozofia działania

Postawa otwartości, życzliwości i zrozumienia dla trudnych sytuacji życiowych pokrzywdzonych – ofiar przemocy domowej, powinna towarzyszyć każdemu w naszej codziennej pracy, dzięki czemu łatwiejsza będzie realizacja społecznej misji instytucji, którą reprezentujemy.

Z drugiej strony – organy niosące pomoc powinny wzajemnie wspierać się w podejmowanych działaniach i wymieniać o nich informacje.

**RAZEM,
i TYLKO RAZEM**

**MOŻEMY ZMIENIAĆ
ŚWIAT NA LEPSZY**